

Аты-баты

САПЁРЫ ХОДЗЯЦЬ ПАВОЛЬНА

Больш за 22 тысячы выбухованебяспечных прадметаў на тэрыторыі Беларусі абясшкодзілі летась рухомыя групы размініравання. Больш за ўсё «сюрпрызаў» з часоў Вялікай Айчыннай вайны было знойдзена і нейтралізавана ў Докшыцкім, Талачынскім, Асіповіцкім і Лагойскім раёнах. Гэтая лічба была агучана падчас збору па размініраванні з начальнікамі інжынерных службаў, камандзірамі воінскіх часцей інжынерных войскаў і прадстаўнікамі ваенных камісарыятаў, які прайшоў у 2-й інжынернай брыгадзе.

— Самы вялікі «ўлоў» быў у раёне чыгуначнай станцыі Круляўшчызна. Там знойдзены былі склад артылерыйскіх боепрыпасаў часоў Вялікай Айчыннай вайны. Мясцовыя жыхары расказалі, што ў 1941-м, падчас адступлення, чырвонаармейцы склад падпалілі, але пайшоў дождж, і ён патушыў агонь. Калі ў 1944-м адступалі немцы, то яны гэты склад падарвалі, з-за чаго шмат снарадаў разляцелася

Ён здольны абараніць байца ад выбуху супрацьпяхотнай міны, пры гэтым дазваляе свабодна працаваць. А вось касцюм «Даспехі» падые ўжо не кожны чалавек: яго маса складае ажно 66 кілаграмаў! Але і функцыянал яго адпаведны. Па-першае, выбух да двух кілаграмаў узрыўчаткі байцу, экіпіраванаму «Даспехамі», не страшны зусім. Па-другое, браніраваныя пласціны стрымаюць асколкі, якія ля-

больш за 40 сантыметраў. Цяпер жа ў інжынерных войсках прыйшлі спецыялізаваныя дэтактары Garret GTI 2500, якія працуюць на адлегласць да чатырох метраў. Яшчэ адна навінка — аўтамабіль «Дракон». Па ўсім перыметры на яго ўсталяваны спецыяльныя процікумулятыўныя рашоткі.

віч праз Прыпяць. І гэта пры тым, што звычайна пантонны мост «раскочваецца» на суткі або двое, паколькі службыць толькі для адной мэты — пропуску войскаў праз водныя перашкоды. Акрамя таго, вайскоўцы ўзвялі пяць нізкаводных драўляных мастоў праз іншыя рэкі — Пціч, Нёман, Шчару... Прычым робяць яны гэта вельмі хутка. Калі ўсе матэрыялы ёсць у наяўнасці, то за пяць, максімум дзесяць дзён пабудавать мост даўжынёй у паўсотню метраў цалкам рэальна.

А першага лістапада, летась, у 2-й інжынернай брыгадзе была створана адмысловая супрацьмінная служба. Яна прызначана рыхтаваць спецыялістаў па размініраванні і ачыстцы мясцовасці, аб'ектаў і акаваторыі ад выбухованебяспечных прадметаў.

...На рахунак камандзіра разведвальна-вадалазнага ўзвода сёмага інжынернага палка старшага лейтэнанта Арцёма ШАВУРЫ — больш за тры тысячы абясшкоджаных боепрыпасаў толькі за мінулы год.

— Усе знаходкі ўяўлялі вельмі вялікую небяспеку, — кажа вайсковец. — Яны пралажалі ў зямлі з часоў вайны. Траплялася многае: ад ручных гранат да артылерыйскіх снарадаў калібрам 280 мм для марціры. Дастаткова сказаць,

што вага іх перавышае 200 кілаграмаў. Прыкладна 50 кілаграмаў выпадае на долю ўзрыўчаткі. Плюс улічыце, што ва ўсе боепрыпасы ўстаўлены ўзрывальнікі. А за дзесяцігоддзі, якія яны пралажалі ў зямлі, іх да таго ж моцна пашкодзіла карозія. радыус разлёту асколкаў у іх — да паўкіламетра. Самы нязначны неасцярожны рух — і што будзе далей, невядома. Таму спецыялісты ходзяць вельмі павольна...

Разам з тым сапёры знаходзяць не толькі боепрыпасы. Напрыклад, паблізу той жа станцыі Круляўшчызна была знойдзена бляха салдата царскай арміі, як мяркуюцца, 1850-х гадоў. Яе перадалі ў музей 7-га інжынернага палка. Было ўстаноўлена, што такія бляхі 160 гадоў таму насілі артылерысты.

Сапёры трэніруюцца ў спецыялізаваным вучэбна-трэніровачным комплексе. Ён уяўляе сабой спецыяльныя класы, пераабсталяваныя пад розныя пакоі. Але нават ручку ўваходных дзвярэй трэба націскаць толькі пасля праверкі: не выключана, што можа прагучаць выбух. Ён паказвае, што сапёр пралічыўся. А памыляецца ён, як вядома, толькі адзін раз.

— Нашы навучальныя класы адмыслова зроблены так, каб падрыхтаваць байцоў да розных магчымых сітуацый, — кажа Андрэй Куракоў. — Давайце праверым гэта ў рэальнасці.

Заходзім у пакой клас. Ён нагадвае пакой у дзіцячым садку. Стаяць мяккія цацкі, шафкі, ложка і нават маленькі тэлевізар. Здаецца, што тут можа быць падазронага? Але нехта з

журналістаў адчыняе дзверы адной з шафкі — і тут жа гучыць аглушальны выбух, а ў паветры патыхае нейкай кісляцінай. То спрацаваў халасты зарад. Яшчэ адна граната прытаілася пад бяскрыўднай мяккай цацкай.

Наступны клас імітуе армейскі склад. Па легендзе, на яго напалі бандыты, забілі салдату і паставілі тут міну. Адрозні пры ўваходзе ў вочы кідаецца вельмі рэалістычны манекен, які ўяўляе цела байца. Вось толькі спяшацца да яго Андрэй Куракоў не раіць. І сапраўды: вока заўважае нейкі нацягнуты дрот зусім блізка ад манекена. Гэта імітатар расцяжкі.

— Мы вывучалі пры гэтым досвед, атрыманы падчас замежных канфліктаў. Напрыклад, былі выпадкі, калі тэарысты мініравалі нават целы. Любая спроба ссунуць мёртвага — выбух.

А вось у трэцім пакоі ўсё яшчэ больш мудрагеліста, чым у першых двух. Абсталявана ўсё, як у звычайным пакоі, дзе стаіць ложка, секцыя, тумбачка, тэлевізар. Тут расцяжача пастаўлена паміж ложкамі і секцыяй. Але ці можна яе проста перарэзаць?

— Калі вы так зробіце, то падарваецеся, — кажа Андрэй Куракоў. — Тут дрот — гэта пастка, якая заклікана адцягнуць увагу. Асноўны зарад закладзены ў тумбачцы. Як толькі вы перарэзаеце дрот — ён і спрацоўвае. Але гэта яшчэ не ўсё. Звярніце ўвагу: за тэлевізарам схаваны артылерыйскі снарад. Узрываецца, як толькі апарат уключаецца...

Валяр'ян ШКЛЕННИК.

Фота Таццяны ТКАЧОВАЙ.

па мясцовасці. Летась там было знішчана каля 13 тысяч небяспечных прадметаў, — зазначыў **начальнік інжынерных войскаў Узброеных Сіл палкоўнік Андрэй КУРАКОЎ.**

Летась на ўзбраенне інжынерных войскаў паступілі новыя ўзоры тэхнікі, узбраення і экіпіроўкі. Напрыклад, касцюм «Сокал» важыць восьм з паловай кілаграмаў.

цяць з хуткасцю да двух кіламетраў за гадзіну. Унутры яго ёсць сістэмы ахалоджвання, сувязі і вентыляцыі. Прадугледжана магчымасць падключэння і па правадах, калі праціўнік скарыстае радыёэлектронную барацьбу.

Істотна мадэрнізаваны і класічны атрыбут любога сапёра — мінашукальнікі. Старыя прылады могуць знайсці боепрыпас на глыбіні не

Дарэчы

Сёлета 2-я інжынерная брыгада адзначыць 100-ы дзень нараджэння. У далёкім 1919 годзе ў Маскве была сфарміравана запасная ваенна-маскіраваная рота. Цяпер жа яна дыскалуецца ў пасёлку Сосны на ўскраіне Мінска.

Але не толькі размініраваннем займаюцца інжынерныя войскі. Напрыклад, амаль год яны ўтрымлівалі наплаўны мост каля Жытка-

КУПІЦЬ НЕРУХОМАСЦЬ У КРЭДЫТ БУДЗЕ СКЛАДАНЕЙ

Сталі браць меншыя сумы

Сітуацыю каментуе **кіраўнік сектара іпатэчнага крэдытавання агенцтва Людміла СЯМЁНАВА:**

— Безумоўна, у параўнанні з пачаткам мінулага года цяпер атрымаць крэдыт стала складаней. У прыватнасці, пры павелічэнні працэнтнай стаўкі ўзрастаюць плацэжы па крэдыце і адпаведна банкі прад'яўляюць больш высокія патрабаванні да даходаў сваіх кліентаў.

Няўжо сітуацыя змянілася настолькі, што цяпер крэдыты сталі наогул недаступныя? Не, проста цяпер варта разлічваць на іншыя, меншыя сумы, чым гэта было яшчэ год таму. Па заўках, якія паступілі ў канцы года, можна канстатаваць, што цікавасць да крэдытаў застаецца стабільнай.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Не выключана, што значны аб'ём заявак прадугледжвае асаблівыя (менш, чым на агульным рынку) стаўкі для кліентаў ад шэрагу банкаў, якія супрацоўнічаюць з арганізатарамі будаўніцтва. Тут банкі атрымліваюць частку свайго прыбытку ад кампаніі-забудоўшчыка. Цяпер крэдыт для набыцця кватэры ў новабудуёйлі разлічваецца атрымаць больш за 40 % пакупнікоў, а для набыцця кватэры на другасным рынку — каля 30 %. Найбольш папулярныя для гэтага такія банкі, як Беларусбанк, БелВЭБ, Пріорбанк і Белінвестбанк.

Людміла Сямёнава лічыць, што ў перспектыве найбліжэйшых месяцаў падаражанне крэдытаў не павінна аказаць значнага ўплыву на кошт жылля: чакаць яго зніжэння не варта. Але таксама трэба разумець, што рост цэн на нерухомасць, які адзначаўся ў апошні год, грунтаваўся менавіта на «патаннелых» крэдытах. І таму, калі ў далейшым стаўкі будуць расці ці ўмовы выдачы крэдытаў стануць больш жорсткімі, то не выключана, што цэны на кватэры пачнуць зніжацца.

Збіць ажыятаж або атрымаць максімум выгады?

Чаму банкі адначасова павялічылі стаўкі па крэдытах на нерухомасць? Тут існуе некалькі меркаванняў. У лістападзе мінулага года ў сілу ўступіў абноўлены Банкаўскі кодэкс. Многія яго пункты датычацца крэдытаў і дэпазітаў. Напрыклад, банкі цяпер не маюць права ў аднабаковым парадку павялічыць стаўку па ўжо выдадзеным крэдыце. Выключэнне складаюць выпадкі, калі дагаворам устаноўлена пераменная працэнтная стаўка, прывязаная да паказчыка, змены якога адбываюцца незалежна ад банка.

Іншымі словамі, калі стаўка па вашым крэдыце залежыць ад стаўкі рэфінансавання і апошняя раптам павысілася, то і крэдыт таксама падаражэе. А калі ў дагаворы пазначана канкрэтная стаўка, то павысіць яе ў аднабаковым парадку банк не зможа.

Акрамя таго, некаторыя крэдыты ідуць «з нагрузкай» — дадатковымі платнымі паслугамі, скажам, страхоўкай. Цяпер кліенты

змогуць самі выбраць абсалютна любога страхоўшчыка ці наогул ад гэтага адмовіцца.

Дадзеныя змены, на думку фінансавых аналітыкаў, істотна падкарэктавалі «апетыты» банкіраў. Таму яны і вырашылі папросту павялічыць стаўкі. Бо іншыя, больш хітрыя і схаваныя «накруткі» па крэдытах рабіць ужо нельга.

Праўда, ёсць і іншае меркаванне. Да сярэдзіны мінулага года менавіта фізічныя асобы набралі велізарную колькасць крэдытаў. Звычайныя спажывецкія крэдыты часам людзі афармляюць не думаючы, а значыць аддаваць іх будзе цяжка. «Доўгія» і неабдуманая пазыкі пад нерухомасць могуць стаць, пры іх масавасці, непад'ёмнай праблемай не толькі для асобна ўзятай сям'і, а нават цэлага рэгіёна, ды і краіны ў цэлым. У Амерыцы ў свой час гэта выклікала іпатэчны крызіс. Падобную магчымую праблему для нашай краіны нібыта разгледзеў Нацбанк і ветліва папрасіў камерцыйныя банкі зрабіць так, каб небагатыя (тыя, у каго маленькія даходы) людзі не маглі браць вялікія грошы ў доўг. Магчыма, ісціна дзесьці пасярэдзіне.

Сяргей КУРКАЧ.